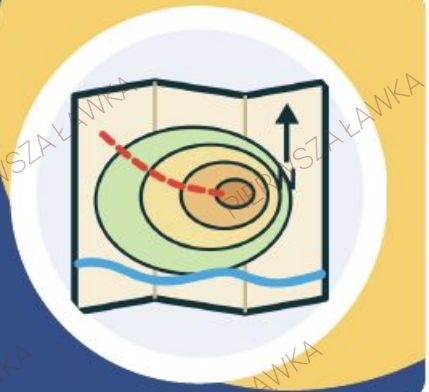
Pierwsza Ławka · zestaw kart pracy · geografia · klasa 5

Dział 1. Mapa Polski

Legenda i znaki na mapie, skala liczbowa, mianowana i liniowa, obliczanie odległości, wysokość bezwzględna i względna, poziomice, mapa ogólnogeograficzna, turystyczna i plan okolicy szkoły. Sześć kart pracy: teoria z przykładami, ćwiczenia, utrwalenie, zastosowanie i dwa równoległe sprawdziany – z pełnym kluczem odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Mapa Polski – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka	8 zad. 15 pkt
2	**Mapa Polski – ćwiczenia podstawowe** Sprawdzam, czy rozumiem podstawy	5 zad. 12 pkt
3	**Mapa Polski – utrwalenie** Zadania o wyższym poziomie trudności	5 zad. 12 pkt
4	**Mapa Polski – w praktyce** Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia	3 zad. 18 pkt
5	**Sprawdzian: Mapa Polski – grupa A** 30 minut · 18 pkt	7 zad. 18 pkt
6	**Sprawdzian: Mapa Polski – grupa B** 30 minut · 18 pkt	7 zad. 18 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 5 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Mapa Polski – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

karta 1/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 15 pkt

Przypomnij sobie

- **Legenda** wyjaśnia znaki na mapie. Na **mapie ogólnogeograficznej** Polski widać ukształtowanie terenu, rzeki, jeziora i miasta, a na **mapie turystycznej** – szlaki, schroniska i parkingi.
- **Skala** mówi, ile razy zmniejszono odległości. Liczbowa 1 : 100 000 → mianowana 1 cm – 1 km (100 000 cm = 1 km). Skala liniowa to odcinek z podziałką.
- Odległość w terenie = odległość na mapie × mianownik skali. Im mniejszy mianownik, tym **większa skala** i więcej szczegółów. Plan i mapa turystyczna mają dużą skalę, a mapa całej Polski czy Europy w atlasie – małą.
- **Wysokość bezwzględna** – mierzona od poziomu morza (m n.p.m.); **względna** – różnica wysokości dwóch punktów.
- **Poziomice** łączą punkty o tej samej wysokości; gęste poziomice – stromy stok, rzadkie – łagodny. Na **mapie hipsometrycznej** odcienie zieleni oznaczają niziny, żółty i brązowy – wyżyny i góry, niebieski – wody.
- Na mapie i planie północ jest zwykle u góry. **Plan** to bardzo dokładny rysunek małego terenu, np. okolicy szkoły.

Z mapą w teren

odległość na mapie mierzymy linijką

igła kompasu wskazuje północ

znak szlaku: kolorowy pasek między białymi

na wycieczkę: mapa, woda, wygodne buty

Przykłady z wyjaśnieniem

Przykład 1. Skala 1 : 50 000 – ile to km w 1 cm?

50 000 cm = 500 m = 0,5 km.

Przykład 2. Szczyt ma 1500 m n.p.m., a dolina 300 m n.p.m. Jaka jest wysokość względna?

1500 – 300 = 1200 m.

Zadania

1 **Zamień skalę liczbową na mianowaną.** ___ / 2 pkt

1. 1 : 200 000 → 1 cm – _____ km
2. 1 : 25 000 → 1 cm – _____ m

2 **Która skala jest największa?** ___ / 1 pkt

A. 1 : 1 000 000 **B.** 1 : 100 000 **C.** 1 : 10 000 **D.** 1 : 5 000 000

3 **Uzupełnij.** ___ / 3 pkt

1. Wysokość mierzona od poziomu morza to wysokość _____.
2. Linie łączące punkty o tej samej wysokości to _____.
3. Objaśnienia znaków na mapie to _____.

Mapa Polski – w praktyce

Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia

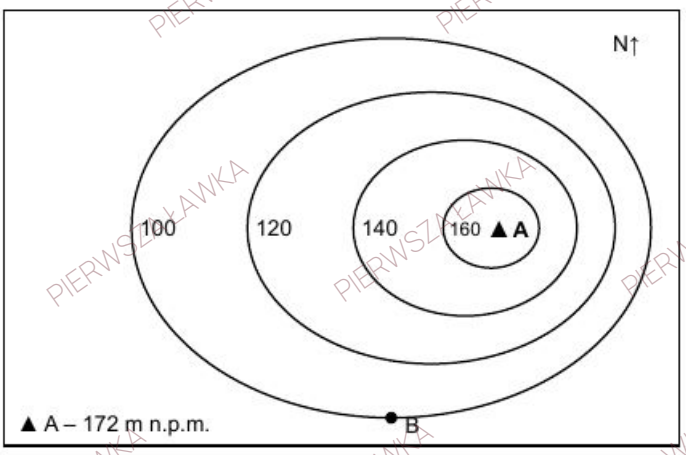
karta 4/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 18 pkt

Pamiętaj: kierunek podawaj od obiektu, od którego zaczynasz: „X leży na … od Y”.

1 **Na rysunku przedstawiono wzgórze na mapie poziomicowej (poziomice co 20 m). Wysokość szczytu A podano pod rysunkiem. Odczytaj wysokość punktu B leżącego na poziomicy, oblicz wysokość względną między A i B i wskaż, który stok – zachodni czy wschodni – jest bardziej stromy.**

___ / 4 pkt

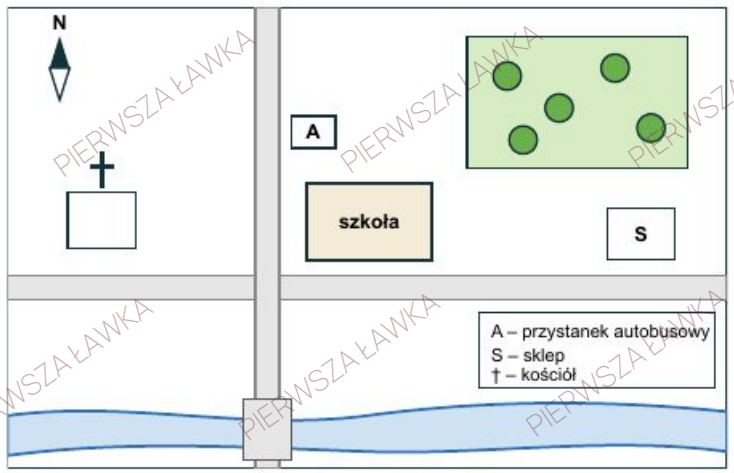

2 **Przeanalizuj plan okolicy szkoły i wykonaj zadania.**

___ / 7 pkt

Plan okolicy szkoły

Plan uproszczony, przygotowany na potrzeby zadania

Sprawdzian: Mapa Polski – grupa A

30 minut · 18 pkt

karta 5/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 18 pkt

1 **Połącz skalę liczbową ze skalą mianowaną.** ___ / 3 pkt

1. 1 : 20 000	a) 1 cm – 20 km
2. 1 : 250 000	b) 1 cm – 200 m
3. 1 : 2 000 000	c) 1 cm – 2,5 km

1 ____ 2 ____ 3 ____

2 **Odcinek 1 cm na mapie w skali 1 : 75 000 to w terenie** ___ / 1 pkt

A. 750 m **B.** 75 km

C. 7,5 km **D.** 75 m

3 **Oceń prawdziwość zdań.** ___ / 3 pkt

1. Na mapie w skali 1 : 80 000 odcinek 1 cm oznacza w terenie 8 km.	P	F
2. Plan okolicy szkoły ma większą skalę niż mapa Polski w atlasie.	P	F
3. Mapa turystyczna Tatr ma mniejszą skalę niż mapa Europy w atlasie.	P	F

4 **Zamień skalę liczbową na mianowaną.** ___ / 2 pkt

1. 1 : 400 000 → 1 cm – _____ km

2. 1 : 30 000 → 1 cm – _____ m

5 **Na mapie w skali 1 : 200 000 odcinek rzeki ma 7,5 cm. Ile kilometrów ma ten odcinek w terenie?** ___ / 2 pkt

6 **Ten sam szlak narysowano na mapie w skali 1 : 25 000 i na mapie w skali 1 : 250 000. Na której mapie szlak jest dłuższy i ile razy? Która z tych map pokazuje większy obszar?** ___ / 3 pkt

7 **Przeczytaj opis i wykonaj zadania.** ___ / 4 pkt

Na Śnieżkę

Grupa wyrusza na Śnieżkę (1603 m n.p.m.) z parkingu położonego na wysokości 830 m n.p.m. Na mapie turystycznej w skali 1 : 50 000 wybrany szlak ma długość 16 cm.

Tekst własny

7.1 **Oblicz, ile metrów w pionie pokona grupa.** ___ / 2 pkt

7.2 **Oblicz długość szlaku w terenie.** ___ / 2 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Mapa Polski – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 5

Podgląd pokazał 4 z 13 stron. Pełna wersja: 13 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Mapa Polski – najważniejsze wiadomości – 8 zadań, 15 pkt
- Karta 2: Mapa Polski – ćwiczenia podstawowe – 5 zadań, 12 pkt
- Karta 3: Mapa Polski – utrwalenie – 5 zadań, 12 pkt
- Karta 4: Mapa Polski – w praktyce – 3 zadania, 18 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: Mapa Polski – grupa A – 7 zadań, 18 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Mapa Polski – grupa B – 7 zadań, 18 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/geografia-klasa-5-dzial-01-mapa-polski-zestaw